

Извадка от:

Правилник за безопасност и здраве при работа в електрически уредби и топлофикационни централи и по електрически мрежи.

(обн. ДВ бр.34/27.04.2004, изм. и доп. ДВ бр.19/01.03.2005)

Чл. 13.

(1) Първа квалификационна група се изисква за лица, назначавани на работа, като:

1. неелектротехнически персонал - **общи и строителни работници, чистачи, такелажници, бояджии, монтажници, и др., работата на които е свързана с ремонт и обслужване на неелектрическата част на електрически уредби и мрежи, обхващаща сгради, покриви, строителни конструкции, В и К и други технически проводни (инсталации);**
2. **работници, които при работа използват ръчни и преносими електроинструменти от клас I на защита срещу поражение от електрически ток (със защитен проводник - зануляване, защитно заземяване или защитно изключване);**
3. **ученици, стажанти от колежи и ВУЗ, както и всички новопостъпили без стаж в електрически уредби и мрежи на работа, която е свързана с тяхната експлоатация и ремонт.**

(2) За придобиване на първа квалификационна група лицата трябва:

1. да бъдат запознати с опасностите, пораждани от електрически ток;
2. да бъдат запознати при какви условия и техни действия електрическите уредби и мрежи могат да бъдат опасни;
3. да знаят правилата за безопасност, пряко свързани с извършваната работа.

Чл. 14.

(1) Втора квалификационна група се изисква за:

1. **Начинаещи работници, които не се допускат до самостоятелна работа и работят под прякото ръководство на електроспециалист, с не по-ниска от трета квалификационна група;**
2. **електрозаварчици, електрошлосери, машинисти от електротранспорта, кранисти на кранове с електрическо задвижване;**
3. **лица с неелектротехническа специалност, работата на които е свързана с ремонт и експлоатация на електрически уредби и мрежи, като кранисти, булдозеристи, шофьори и др.;**
4. **практиканти и стажанти от средни учебни заведения колежи и ВУЗ с електротехническа специалност.**

(2) За придобиване на втора квалификационна група лицата трябва да имат:

1. елементарни познания за устройство на електрически уредби/мрежи;
2. ясна представа за опасностите от електрическия ток при доближаване/допиране на части под напрежение;
3. знания по правилата за безопасност и основните мерки за предпазване при работа;
4. практически умения за оказване на първа долекарска помощ на пострадал от електрически ток.

(3) Лицата с втора квалификационна група имат общ трудов стаж в електрически уредби/мрежи, образование и професионална квалификация най-малко:

1. без стаж - трета степен на професионална квалификация' по електротехническа специалност (техникум), стажанти от колежи и ВУЗ;
2. един месец - втора степен на професионална квалификация по електротехническа специалност (СПТУ);

3. три месеца - основно, незавършено или завършено средно образование без професионална квалификация/професионална квалификация по нелектротехническа специалност.

Чл. 15.

(1) Трета квалификационна група за работа електрически уредби/мрежи с напрежение до 1000 V се изисква за:

1. изпълнителски кадри, които самостоятелно извършват работи;
2. оперативен ремонтен персонал;
3. лицата, които ръководят и/или обучават работници с първа и втора квалификационна група;
4. допускащи, наблюдаващи или изпълнители на работа с наряд;
5. настройчици на КИП и А, лаборанти в електролаборатории, специалисти по ремонт и настройка на компютърна техника, средства за диспечерско и технологично управление и др.

(2) Трета квалификационна група за работа в електрически уредби/мрежи с напрежение над 1000 V се изисква за изпълнителски кадри - членове на бригада.

(3) За придобиване на трета квалификационна група лицата трябва да имат:

1. знания по обща електротехника и устройството на електрически уредби и мрежи;
2. ясна представа за опасностите и пораженията от електрическия ток при работа в електрически уредби/мрежи;
3. знания по общите правила за безопасност при работа в електрически уредби/мрежи и по мерките за защита и ползването на предпазни средства;
4. знания по специфичните правила за безопасност за извършваната работа или заеманата длъжност;
5. знания по правилата за допускане до работа в електрическа уредба/мрежа и способност да осъществяват надзор на лица с по-ниска квалификационна група;
6. практически умения за оказване на първа долекарска помощ на пострадал от електрически ток.

(4) Лицата с трета квалификационна група имат стаж с втора квалификационна група в електрически уредби/мрежи, образование и професионална квалификация най-малко:

1. без стаж - висше електротехническо образование;
2. един месец - стажанти от колежи и ВУЗ, обучаващи се по електротехническа специалност и положили изпит за безопасност при работа;
3. два месеца - трета степен на професионална квалификация по електротехническа специалност;
4. три месеца - втора степен на професионална квалификация по електротехническа специалност, висше техническо образование (неелектротехническо);
5. четири месеца - втора и трета степен на професионална квалификация по техническа специалност (неелектротехническа);
6. шест месеца - основно/средно образование с професионална квалификация.

Чл. 16. (1) Четвърта квалификационна група за работа в електрически уредби/мрежи с напрежение до 1000 V се изисква за:

1. лица, които пряко организират и ръководят изпълнение на работи по експлоатация, профилактика и ремонт;
2. издаващи наряди и отговорни ръководители;
3. лица, които извършват висококвалифицирани работи по настройки, изпитване, измерване.

(2) Четвърта квалификационна група за работа в електрически уредби с напрежение над 1000 V се изисква за:

1. оперативен и оперативно-ремонтен персонал;

2. старши майстори;
3. монтьори и специалисти по релейна защита, автоматика, телемеханика и свързки;
4. допускащи, наблюдаващи и изпълнители на работа;
5. специалисти по КИП и А.

(3) За придобиване на четвърта квалификационна група лицата трябва да имат:

1. задълбочени знания по електротехника и устройство на електрически уредби и мрежи;
2. пълни познания по схемата на уредбата/мрежата, която обслужват, опит за свободно и бързо ориентиране при извършване на манипулации и превключвания, както и умения за изпълнение и контрол на мерките за безопасност;
3. пълна представа за опасностите и професионалния риск при работа в електрически уредби/мрежи;
4. цялостни знания по този правилник и на специфичните правила за безопасност при работа в обслужваната уредба/мрежа;
5. умения да организират и ръководят безопасно извършване на работите както при нормални експлоатационни условия, така и при аварийни ситуации;
6. знания по правилата за използване на защитни средства и умения за прилагането им;
7. знания и практически умения за прилагане на правилата за първа долекарска помощ.

(4) Лицата с четвърта квалификационна група имат стаж с трета квалификационна група, образование и професионална квалификация, най-малко:

1. два месеца - висше електротехническо образование;
2. три месеца - трета степен на професионална квалификация по електротехническа специалност;
3. четири месеца - втора степен на професионална квалификация по електротехническа специалност, висше техническо образование (неелектротехническо);
4. шест месеца - втора и трета степен на професионална квалификация по техническа специалност (неелектротехническа), сродно образование с професионална квалификация;
5. осем месеца - основно образование с професионална квалификация.

Чл. 17.

(1) Пета квалификационна група се изисква за:

1. ръководители и техни заместници, които ръководят практическата дейност по обслужване, ремонт и контрол на електрически уредби и мрежи;
2. ръководен и оперативен персонал на диспечерски служби;
3. дежурни инженери в електрически и топлофикационни централи;
4. оперативно-ремонтен персонал, който ръководи работи в подстанции, възлови станции, трафопостове и електропроводни линии, както и извършване на оперативни превключвания при напрежение над 1000 V;
5. издаващи наряди и нареждания, отговорни ръководители на работа в електрически уредби/мрежи с напрежение над 1000 V;
6. ръководители на служби/отдели по експлоатация и безопасност при работа.

(2) За придобиване на пета квалификационна група лицата трябва да имат:

1. задълбочени знания по теория и цялостни знания по устройство на електрически уредби/мрежи;
2. цялостни познания по схемите на електрическите уредби/мрежи, опит за безпогрешно определяне на мерките за безопасност при издаване на наряд/нареждане;
3. пълна представа за опасностите и професионалния риск при работа в електрически уредби/мрежи и последствията от тях;

4. цялостни знания по този правилник и на специфичните правила за безопасност на извършваната работа, каш и познания пр нормативните актове;
5. умения за бързо ориентиране в обстановката и способ-ност да организират и ръководят безопасно извършване на работите както при нормални експлоатационни условия, така и при аварийни ситуации;
6. знания по правилата за използване на защитните средства и умения за прилагането им;
7. знания и практически умения за прилагане на правилата ♦ за първа долекарска помощ.

(3) Лицата с пета квалификационна група имат стаж с четвърта квалификационна група, образование и професионална квалификация, най-малко:

1. шест месеца - висше електротехническо образование;
2. дванадесет месеца - трета степен на професионална квалификация по електротехническа специалност;
3. осемнадесет месеца - втора степен на професионална квалификация по електротехническа специалност, висше техническо образование (неелектротехническо).